Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Nr. 10. Warszawa, dnia 31 marca 1938 r. **Rok XXI.**

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł. **Cena egzemplarza 1 zł.**

Prenumeratę należy wpłacać na konto P. K. O. **Nr. 30-197** „Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych" zaznaczając na odwrocie blankietu nadawczego „Należność za prenumeratę Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewn."

Sprzedaż numerów pojedyńczych i ubiegłych roczników — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Intendentura) Warszawa, ul. Nowy Świat 69, tel. 663-97.

Wysyłka pojedyńczych numerów i roczników za zaliczeniem pocztowym.

Ogłoszenia o wydawnictwach związanych z zagadnieniami administracji państwowej przyjmowane są wyłącznie na warunkach podanych w Dzienniku Urzędowym Min. Spraw Wewn. z dn. 31 stycznia 1938 r. Nr. 4, poz. 14 po uprzednim wpłaceniu należności na konto czekowe Dziennika Urzędowego M. S. Wewn. Nr. 30197 z podaniem tytułu wpłaty.

Ceny ogłoszeń: cała strona 50 zł., 1/2 str. 30, 1/4 str. — 15 zł.

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.
Adres Administracji: Nowy Świat 69, tel. 678-40.

TREŚĆ.

A.

II. Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

46.

OKÓLNIK Nr. 13

z dnia 29 marca 1938 r.

w sprawie podniesienia wyglądu osiedli

(Nr AP. 10-28).

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

Dotychczasowy rezultat prac dokonanych w dziedzinie podniesienia zdrowotności i wyglądu kraju jest widoczny, jednakże w niektórych jeszcze miejscowościach pozostawia wiele do życzenia.

W związku z tym dla utrzymania rzeczy już dokonanych oraz w celu dalszego prowadzenia będącej w toku akcji zarządzam:

1. Właściciele nieruchomości tak w miastach, miasteczkach, osadach jak i we wsiach, którzy ubiegłego roku nie doprowadzili lic frontowych budynków do przyzwoitego wyglądu i nie uporządkowali stanu ogrodzeń, odgraniczających poszczególne nieruchomości od dróg publicznych winni bezzwłocznie czynności te uskutecznić, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Opieszałych w wykonywaniu wydanych w tym kierunku zarządzeń pociągać należy do odpowiedzialności karno-administracyjnej.

Kolor pomalowania zarówno lic frontowych, jak i ogrodzeń ma harmonizować z krajobrazem oraz z kolorem sąsiednich budynków i ogrodzeń.

Należy unikać malowania lic frontowych budynków i ich ogrodzeń na kolor jaskrawy.

2. Od właścicieli nieruchomości, którzy w roku ubiegłym zastosowali się do zarządzeń władz i budynki swe oraz ogrodzenia do należytego stanu doprowadzili, należy w roku bieżącym żądać dokonania tylko takich czynności, które okażą się potrzebne dla usunięcia braków w należytym wyglądzie tych przedmiotów. W szczególności należy żądać usuwania tych braków stopniowo z wyznaczeniem dłuższych terminów wykonania dotyczących zleceń.

3. Podwórza winny być uporządkowane, wybrukowane w części służącej do komunikacji i opatrzone w ścieki dla odprowadzania wody deszczowej, przy czym zwrócić należy szczególną uwagę na to, aby ustępy były utrzymywane czysto a śmietniki szczelnie zamykane i uporządkowane.

4. Nawierzchnie podwórz w nieruchomościach położonych przy ulicach o nawierzchni gładkiej w miastach takich jak m. st. Warszawa, Łódź, Katowice, Poznań, Wilno, Lwów, Kraków, Bydgoszcz, Częstochowa, Sosnowiec, Stanisławów i inne większe miasta, zwłaszcza w tej części podwórz, które służą do komunikacji, mają być doprowadzone do porządku przez zastosowanie nawierzchni gładkiej (asfalt, beton i t. p.).

W m. st. Warszawie, należy dopilnować tych robót przede wszystkim w tych nieruchomościach w których w roku bieżącym nie zostały one wykonane.

5. Z uwagi na szpecenie budynków mieszkalnych licznymi antenami odbiorczymi, należy w oparciu się na postanowieniach art. 338 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli, wywrzeć nacisk na właścicieli budynków mieszkalnych i posiadaczy anten odbiorczych, aby w budynkach gdzie znajduje się więcej niż 10 aparatów odbiorczych radiowych anteny jednopromieniowe zastąpiono anteną wielopromieniową to jest anteną o odpowiednim stojaku, której część górna składa się z dwóch lub więcej przewodów wielopromieniowych.

6. W związku z dążeniem do podniesienia ogólnego wyglądu i stanu osiedli, P. P. Wojewodowie oraz Starostowie winni dołożyć specjalnych starań i poprzeć jaknajwydatniej inicjatywę samorządów i mieszkańców w dziedzinie podniesienia ogólnej estetyki i urządzeń osiedli. Przedewszystkim należy dołożyć starań w celu zakładania i utrzymywania zieleńców, skwerów i alei przydrożnych, ukwiecenia balkonów i okien ustawiania ławek, należytego utrzymywania i wyrównania żywopłotów, sadzenia drzew przy drogach i alejach i w ogóle w celu utrzymywania wszystkich tych urządzeń, otoczenia domów, ulic i placów w należytej czystości i porządku.

P. P. Wojewodowie (P. Komisarz Rządu na m. st. Warszawę) winni niezwłocznie przystąpić do akcji w myśl powyższych wytycznych.

O dotychczas wykonanych w zakresie uporządkowania osiedli czynnościach zechce mi P. Wojewoda (P. Komisarz Rządu na m. st. Warszawę) złożyć sprawozdanie w ciągu jednego miesiąca oraz przedłożyć mi swoje plany i zamiary co do dalszych swych w tej dziedzinie zamierzeń i terminie ich wykonania.

Zarazem zaznaczam, iż spostrzeżone w czasie mych podróży inspekcyjnych rezultaty poczynań we wspomnianym kierunku ze strony P. P. Wojewodów (P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę) i podwładnych Im (Mu) Starostów, będą dla mnie jednym ze sprawdzianów pracy władz administracji ogólnej w powierzonym Panom terenie.

(—) Sławoj Składkowski
MINISTER

47.

OKÓLNIK Nr. 14

z dnia 30 marca 1938 r.

o podatku specjalnym od wynagrodzeń wypłacanych przez związki samorządowe

(Nr SF. 66-2-10)

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego), Starostów Krajowych w Poznaniu i Toruniu, Przewodniczących Wydziałów Powiatowych i Prezydentów Miast.

W art. 12 ust. (5) uchwalonej przez Izby Ustawodawcze ustawy skarbowej na okres od 1 kwietnia 1938 r. do 31 marca 1939 r. zawarty został przepis zezwalający, aby związki samorządu terytorialnego związki międzykomunalne oraz przedsiębiorstwa, banki, zakłady i instytucje tych związków—„działając zgodnie z ustawą o finansach komunalnych" — nie pobierały specjalnego podatku od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów wymienionych związków oraz ich przedsiębiorstw, banków, zakładów i instytucyj.

W związku z powyższym w porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu wyjaśniam, że zawarte w omawianym przepisie słowa: „działając zgodnie z ustawą o finansach komunalnych" oznaczają, iż przy wykorzystaniu zezwolenia o niepobieraniu specjalnego podatku od wynagrodzeń należy stosować postępowanie przewidziane w ustawie z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 62, poz. 454) w przypadku nie pobierania daniny, która — w zasadzie — pobierana być winną. Postępowanie takie, określone zostało w przepisie zawartym w art. 31 ust. (4) wyżej wymienionej ustawy, zezwalającym na niepobieranie specjalnych dopłat na pokrycie kosztów założenia i utrzymania urządzeń i zakładów dobra publicznego.

Zgodnie z powyższym wykorzystanie zezwolenia na niepobieranie specjalnego podatku od wynagrodzeń—analogicznie jak w przypadku przewidzianym w wymienionym przepisie ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych—wymaga powzięcia uchwały przez radę związku samorządowego, podlegającej zatwierdzeniu władzy nadzorczej (art. 36 i 37 ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych). W przypadku powzięcia takiej uchwały powinna być jednocześnie uchylona ewentualna poprzednia uchwała o udzielaniu pracownikom samorządowym w roku 1938/39 pożyczek, dopuszczonych na podstawie okólnika Nr 64 z dnia 28 grudnia 1937 r. o podatku specjalnym od wynagrodzeń, wypłacanych przez związki samorządowe (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 35, poz. 258).

Uchwały o częściowym bądź całkowitym niepobieraniu specjalnego podatku od wynagrodzeń mogą dotyczyć jedynie okresu czasu od dnia 1 kwietnia 1938 r. i będą mogły być zatwierdzane przez władze nadzorcze o tyle, o ile pobieranie tego podatku nie jest konieczne dla pokrycia wydatków, niezbędnych dla wykonywania zadań ustawowych i zobowiązań finansowych związków samorządowych.

Treść powyższego należy podać do wiadomości zarządów gmin wiejskich i miast niewydzielonych.

(—) Sławoj Składkowski
MINISTER

III. Pisma Okólne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

48.

PISMO OKÓLNE

z dnia 18 marca 1938 r.

o uzyskiwaniu przez poszczególne stowarzyszenia zniżek od opłat za ogłoszenia w „Monitorze Polskim" o wciągnięciu do rejestru.

(Nr AA. 11-63)

Do

P. P. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

Naczelna Dyrekcja „Polskiej Agencji Telegraficznej PAT" zakomunikowała Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, że od nowotworzących się jak i reorganizujących stowarzyszeń wpływają do Agencji liczne podania o uzyskanie zniżek od ustalonych opłat za druk ogłoszeń o wciągnięciu stowarzyszeń do rejestru, przy czym podania te niejednokrotnie są popierane przez Urzędy Wojewódzkie.

W związku z tym wyjaśnia się, że żadne zniżki od opłat poza przyznanymi już niektórym kategoriom stowarzyszeń w drodze zmian rozporządzenia z dnia 10 grudnia 1932 r. o rejestracji stowarzyszeń (Dz. U. R. P. Nr 116, poz. 963), nie mogą być przez Agencję przyznawane, ponieważ jest to niemożliwe tak ze względu na obowiązującą wydawnictwo taryfę opłat ogłoszeniowych, zatwierdzoną przez Prezydium Rady Ministrów, jak i ze względów budżetowych.

Informując P. P. Wojewodów (P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę) o powyższym, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi, aby Urzędy Wojewódzkie (Komisariat Rządu na m. st. Warszawę) nie tylko nie popierały od siebie podań stowarzyszeń o uzyskanie omawianych zniżek, ale wyjaśniały osobom interesowanym, że podejmowanie z ich strony starań w tym względzie jest bezcelowe.

(—) Michałowski
DYREKTOR DEPARTAMENTU

49.

PISMO OKÓLNE

z dnia 19 marca 1938 r.

o kształceniu przedborowych—świadectwa z ukończenia kursów.

(Nr Wojsk. A. 8-4-2).

Do

Urzędów Wojewódzkich, Komisariatu Rządu na m. st. Warszawę i Starostw.

W związku z pismem z dnia 23 października 1937 r. Nr Wojsk. A. 8/49/1 (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 29 poz. 218), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła do wiadomości wzór zaświadczenia, jakie jest wydawane słuchaczom kursów dla przedpoborowych.

Zaświadczenie takie otrzymują tylko ci słuchacze, którzy ukończyli kursy z wynikiem pomyślnym. Przedpoborowi, którzy uczęszczali na kursy początkowe dla przedpoborowych, a nie mogą się wykazać zaświadczeniem, powinni figurować nadal w ewidencji wojskowej jako analfabeci.

ZA DYREKTORA BIURA WOJSKOWEGO
(—) Lubodziecki
KIEROWNIK REFERATU

Otrzymuje ponadto:
Ministerstwo Spraw Wojskowych —
Departament Uzupełnień — do wiadomości.

PUBLICZNA
SZKOŁA POWSZECHNA

w

Nr.........................

ZAŚWIADCZENIE

z ukończenia Kursów Początkowych dla przedpoborowych,

Kierownictwo Publicznej Szkoły Powszechnej w............................ gm.............................
pow............................ stwierdza, że.............................
....
urodzony dnia.............................. roku.....................
w .... uczęszczał na *Kursy Początkowe dla przedpoborowych*
w roku szkolnym.......... na stopień..........
w roku szkolnym.......... na stopień..........
i ukończył je *z pomyślnym wynikiem*, co w zakresie języka polskiego i rachunków odpowiada poziomowi .... klasy publicznej szkoły powszechnej pierwszego stopnia.

......................., dnia.................. 19.....r.

Nauczyciele Kursów

Kierownik Szkoły

....

(m. p).

50.

PISMO OKÓLNE

z dnia 25 marca 1938 r.

o ułatwianiu uczniom szkół powszechnych stopnia I i II przechodzenia i uczęszczania do szkół wyższego stopnia lub innego typu.

(Nr SS. 53-49-33).

Do

P. P. Wojewodów, Przewodniczących Wydziałów Powiatowych i Prezydentów Miast.

Podając do wiadomości okólnik Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 19 lipca 1937 r. II. P-4285/37, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podkreśla, że sprawy poruszone w tym okólniku uważa za szczególnie doniosłe i prosi organa związków samorządowych, jak również władze nadzorcze I i II instancji o ścisłą współpracę z władzami szkolnymi w kierunku realizacji wytycznych, zawartych w okólniku Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

W szczególności z punktu widzenia zadań związków samorządu terytorialnego w zakresie szkolnictwa doniosłe znaczenie posiada postulat, by t. zw. szkoły zbiorcze zakładane były i utrzymywane w miejscowościach, które mają najdogodniejszą komunikację i do których ludność przybywa najczęściej. Również ważną jest zasada, by każda gmina zbiorowa dążyła do posiadania przynajmniej jednej szkoły stopnia II i III, która mogłaby się stać „szkołą zbiorczą". Co do zagadnienia kosztów utrzymywania szkół zbiorczych, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych powołuje się na swoje pismo okólne z dnia 5 września 1936 r. Nr SS. 53/66-1 (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. z dnia 10 września 1936 r. Nr 25, poz. 179).

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi również o zwrócenie należytej uwagi na zagadnienia dochodzenia, dowożenia i pobytu uczniów w miejscowościach posiadających szkoły wyższego typu oraz związane z tymi zagadnieniami sprawy komunikacyjne, jak również sprawy stypendiów i t. p. Co się tyczy sprawy douczania— organa związków samorządowych winny zarówno rozwinąć własną działalność, jak i pobudzać inicjatywę społeczną.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nadmienia, że co się tyczy pomocy dla wybitnie zdolnych dzieci rolników — pozostają w mocy wszystkie dotychczas wydane zarządzenia i wytyczne.

(—) Korsak
PODSEKRETARZ STANU

MINISTER
WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA
PUBLICZNEGO
Warszawa

OKÓLNIK Nr 71

z dnia 19 lipca 1937 r. (II P-4285/37)

w sprawie ułatwiania uczniom szkół powszechnych przede wszystkim stopnia I i II, przechodzenia i uczęszczania do szkół wyższego stopnia lub innego typu.

Szczególnie ważną pod względem państwowym i społecznym jest sprawa umożliwiania względnie ułatwiania uczniom szkół powszechnych stopnia I i II, chętnym i wybitnie zdolnym przechodzenia i uczęszczania do szkół innych oraz zdobywania wyższego poziomu wykształcenia.

Ponieważ okoliczności, w jakich to zagadnienie w życiu występuje są bardzo rozmaite, sposoby jego rozwiązywania muszą być też różnorodne; wybór najodpowiedniejszego sposobu w każdym przypadku zależeć będzie zarówno od dokładnej znajomości wszystkich warunków jak i od stopnia osobistego zainteresowania się tymi ważnymi i pilnymi potrzebami.

Podkreślając przy tej sposobności z całym naciskiem konieczność niesienia pomocy w kształceniu wybitnie zdolnych uczniów — dzieci rolników, omówioną w okólniku Nr 72 z dnia 6 sierpnia 1936 r. Nr. II P-5162/37 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 6, poz. 126), dla ułatwienia orientacji w powyższym zagadnieniu podaję wskazania, które powinny być brane pod uwagę przez zainteresowane osoby, instytucje i władze do czasu ogłoszenia szczegółowych przepisów, zwłaszcza dotyczących sieci szkolnej.

A. Możliwości przechodzenia.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami istnieją następujące możliwości przechodzenia uczniów szkół powszechnych:

I. Ze szkół stopnia I:

1) bez egzaminu—po ukończeniu z wynikiem pomyślnym:

a) klasy I i II do kl. II i III szkoły stopnia II i III,

b) dwuletniej klasy III—(ze stratą roku) do kl. IV szkoły powszechnej stopnia II i III,

c) co najmniej jednego roku klasy IV (ze stratą roku) do kl. V szkoły powszechnej stopnia II i III oraz do szkół zawodowych stopnia niższego i do szkół dokształcających zawodowych, opartych na pierwszym szczeblu programowym;

2) na podstawie egzaminu wstępnego — po ukończeniu z wynikiem pomyślnym:

a) jednego roku klasy III do kl. IV szkoły powszechnej stopnia II i III,

b) dwu lat klasy IV (ze stratą roku) do kl. IV szkoły powszechnej stopnia II i III,

c) trzyletniej klasy IV (ze stratą roku) na podstawie egzaminu sprawdzającego (niepełnego) do kl. I gimnazjum ogólnokształcącego.

II. ze szkół stopnia II:

1) bez egzaminu — po ukończeniu z wynikiem pomyślnym klasy I, II, III, IV i V do klasy II, III, IV, V i VI szkoły powszechnej stopnia III,

2) na podstawie egzaminu wstępnego po ukończeniu z wynikiem pomyślnym:

a) jednego roku klasy VI do kl. VII szkoły powszechnej stopnia III,

b) co najmniej jednego roku klasy VI na podstawie egzaminu sprawdzającego (niepełnego) do kl. I gimnazjum ogólnokształcącego,

c) dwu lat klasy VI do kl. I gimnazjum zawodowego, nadto dziewczęta na kurs I seminarium dla wychowawczyń przedszkoli.

III. ze szkół III stopnia:

na podstawie egzaminu wstępnego sprawdzającego (niepełnego) po ukończeniu z wynikiem pomyślnym:

a) klasy VI do kl. I gimnazjum ogólnokształcącego lub zawodowego, nadto dziewczęta na kurs I seminarium dla wychowawczyń przedszkoli,

b) klasy VII do kl. I gimnazjum zawodowego, opartego na 3-cim szczeblu programowym.

IV. po ukończeniu z wynikiem pomyślnym pełnej szkoły powszechnej stopnia III, II lub I do szkół przysposobienia zawodowego.

B. Środki ułatwiające przechodzenie i uczęszczanie.

Można ułatwiać młodzieży przechodzenie względnie uczęszczanie do innych szkół przez: 1) odpowiednią organizację szkolnictwa powszechnego oraz przez dostosowaną do tego celu sieć szkolną, 2) przez zorganizowaną pomoc społeczną i 3) przy możliwości przechodzenia na podstawie egzaminu przez douczanie.

W niektórych przypadkach dla osiągnięcia pełnego rezultatu potrzebne będzie zastosowanie dwu a nawet wszystkich trzech sposobów.

I. W dziale organizacji wysuwają się na plan pierwszy sposoby rozważania następujące:

1. organizowanie t. zw. *„szkół zbiorczych"* powstających w ten sposób, że dzieci zamieszkałe w rejonach szkół stopnia I lub II po ukoń-

czeniu dwu lub więcej klas w swojej szkole przechodzą do szkoły stopnia wyższego w rejonie sąsiednim i uczęszczają do niej pomimo oddalenia, przekraczającego 3 km. Aby jak najwięcej dzieci z sąsiednich rejonów mogło uczęszczać do takich „szkół zbiorczych" należy wybierać dla tych celów miejscowości, które są ośrodkami, do których dla tych czy innych względów ludność częściej przybywa i do których komunikacja jest możliwie najdogodniejsza.

Jako pierwszy etap umożliwiania dzieciom z rejonów szkół niższych stopni, *zwłaszcza I*, uczęszczania do szkół stopnia wyższego, należy poczynić starania, aby każda gmina zbiorowa miała przynajmniej jedną szkołę stopnia III względnie II, która mogłaby stać się „szkołą zbiorczą".

Wiąże się z tym sprawa pokrywania kosztów utrzymywania „szkoły zbiorczej", która leżeć może często na terenie innej gminy niż obwody (rejony) szkół, z których dzieci do niej uczęszczają; dotyczy to głównie szkół miejskich, które stają się „szkołami zbiorczymi, dla dzieci zamieszkałych w gminach wiejskich, otaczających miasto. Sprawę tę omawia okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 5.IX.1936 r. nr SS. 53/66-1, podany do wiadomości przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismem z dnia 17.IX.1936 r. nr II P-6140/36. Zaznaczono w nim, że zarówno zbyt wysokie opłaty, jak i żądanie opłat za dzieci, których rodzice nie mogą ich uiścić, nie są wskazane i zgodne z interesem publicznym; zalecono by gminy miejskie traktowały indywidualnie obowiązek uiszczania opłat za uczniów z obcego obwodu (rejonu), a w każdym razie tak, by żądanie uiszczania opłaty nie uniemożliwiło dzieciom obcych obwodów (rejonów) uczęszczania do szkół powszechnych stopnia wyższego.

2. Z powstawaniem „szkół zbiorczych" łączy się sprawa organizacji tych szkół stopnia I lub II, z których dzieci starszych roczników przechodzą do „szkoły zbiorczej", wyludniając klasy wyższe szkoły swego obwodu (rejonu). Szkoła taka staje się wówczas t. zw. *„szkołą kadłubową"*, mającą tylko klasy niższe. W „szkole kadłubowej" np. o jednym nauczycielu, nie mającej wcale klasy czwartej, trzecia klasa może być zamiast dwuletniej jednoroczną i realizować program klasy trzeciej szkoły stopnia II lub III, a wtedy uczniowie po ukończeniu trzech klas takiej szkoły będą mogli przechodzić bez egzaminu i bez straty roku do klasy czwartej szkoły stopnia II lub III.

3. Oprócz „szkół kadłubowych", które posiadają swój rejon, mogą być utrzymywane dla dzieci najmłodszych roczników, przede wszystkim w rejonach szkół stopnia III o większej liczbie uczniów, t. zw. *„oddziały filialne"*, w których wyniki nauczania nie mogą być niższe od wyników odpowiednich klas w szkole macierzystej tak, że uczniowie starszych roczników przechodzą bez żadnych egzaminów do odpowiednio wyższych klas szkoły macierzystej.

II. Drugi rodzaj środków ułatwiających już nie tyle przechodzenie ile raczej uczęszczanie do innych szkół dotyczy: a) dochodzenia uczniów do szkół wyższych stopni, b) dowożenia uczniów oraz c) stałego lub okresowego w ciągu roku szkolnego pobytu uczniów w miejscowości, w której są szkoły o wyższym poziomie nauki.

O ile chodzi o dochodzenie, należy zwrócić baczną uwagę przede wszystkim na te wszystkie ułatwienia i skrócenia drogi dzieci do szkoły innej, które dadzą się przeprowadzić niewielkim nakładem pracy i kosztów (budowa mostków, kładek na rzeczkach i strumieniach, grobli na bagnach, zorganizowanie przewozów przez rzeki, stawy, jeziora, budowa ścieżek, obsadzanie ich drzewami i t. p.).

Sprawą dowożenia (podwożenia) dzieci do szkoły i odwożenia ich do domu rodzicielskiego należy zainteresować wszystkie wchodzące tu w grę czynniki, a więc inspektoraty szkolne, kierownictwa szkół, opieki szkolne, koła rodzicielskie, gromady, gminy, samorząd powiatowy, przedsiębiorstwa przemysłowe i t. d.

Konsekwentne działanie na tym odcinku powinno z czasem doprowadzić do powszechnego uznania i stosowania tego środka, co stanie się właściwą podstawą ustawowego jego unormowania.

Przy organizowaniu dowożenia dzieci do szkół przez gminy, gromady, opieki szkolne, koła rodzicielskie i t. p. należy mieć na uwadze nie tylko faktyczne dowożenie (podwożenie) i odwożenie dzieci szkolnych, ale również ewentualne zapewnienie uczniom całkowitego lub częściowego opłacania biletów kolejowych, autobusowych i t. d. Wyzyskać więc należy w tym zakresie wszystkie możliwości przejazdów ulgowych. Należy też brać pod uwagę te wszystkie miejscowe środki dowożenia (podwożenia), które nie tylko dają gwarancję największej trwałości i ciągłości (np. poczta wiejska, dowożenie produktów żywnościowych do miast, mleka do spółdzielni, kolejki leśne i t. p.) ale zarazem umożliwiają powrót dzieci ze szkoły do domu.

Młodzież gromadnie dojeżdżającą do szkół i odjeżdżającą do domów rodzicielskich, należy otoczyć właściwie zorganizowaną opieką tak w czasie czekania na odjazd pociągu, autobusu, furmanek i t. p. jak i w czasie podróży.

Stały względnie okresowy (przez pewną tylko część roku szkolnego) pobyt młodzieży w miejscowościach, w których uczęszcza do szkół, ułatwiać nadto należy przez wyzyskanie tych możliwości, jakie nasuwają istniejące już bursy i internaty oraz przez organizowanie nowych burs i internatów lub stancyj zbiorowych, dostosowanych do warunków miejscowych.

III. Środkiem ułatwiającym uczniom, istotnie zdolnym, przechodzenie do szkół innych na

podstawie złożonego egzaminu jest ich douczanie.

1. Douczanie uczniów zdolnych może być indywidualne lub grupowe według odpowiednio opracowywanych programów, które powinny uwzględniać poszczególne możliwości wymienione pod A.

Specjalną formą douczania indywidualnego jest samouctwo uczniów oparte przede wszystkim na radach i systematycznie udzielanych wskazówkach przez nauczycieli.

2. Douczanie może być bezpłatne jako działalność społeczna lub opłacane przez gromady, gminy, opieki szkolne lub zainteresowanych rodziców; odbywać się ono powinno z reguły w budynku szkolnym, przy korzystaniu ze środków i pomocy szkolnych oraz pod opieką władz szkolnych i szkoły.

3. Douczanie może być prowadzone bądź w ciągu całego roku szkolnego, bądź w ciągu wakacji na specjalnie zorganizowanym kursie, najlepiej w miejscowości centralnie w gminie położonej; dla umożliwienia udziału w kursie i uczniom mieszkającym dalej od siedziby kursu należy urządzić dla kursu bursę w szkole lub przy szkole, opłacaną częściowo przez samorząd terytorialny, częściowo zaś, z reguły w naturze, przez zainteresowanych rodziców.

4. Z douczaniem wiąże się sprawa zdobycia odpowiednich podręczników i utworzenia biblioteczek do wypożyczania tych podręczników zainteresowanym uczniom. Należy dążyć do tego, by biblioteczki takie były w każdej szkole zwłaszcza stopnia I oraz w szkołach, przy których będą wakacyjne kursy douczające. Przy zdobywaniu podręczników należało by wyzyskać również pomoc szkół jednych dla drugich.

Warunki komunikacyjne, społeczne, gospodarcze, poziom kulturalny ludności itd. w Polsce przedstawiają zbyt wielką różnorodność, żeby można było wskazać i omówić wszystkie możliwości ułatwień w przechodzeniu i uczęszczaniu uczniów szkół powszechnych, zwłaszcza stopnia I i II, do szkół innych. Dlatego też rozwiązując to zagadnienie nie należy się opierać na jakichś schematach, lecz działanie swe dostosowywać do warunków lokalnych i istotnych możliwości technicznych. Pamiętać należy, że nawet w najgorszych warunkach można ułatwić w znacznym stopniu dzieciom zdolnym przechodzenie i uczęszczanie do szkoły wyższego stopnia organizacyjnego, a przez to umożliwić zdobywanie wyższego poziomu wykształcenia.

Odwołuję się też do dobrej woli pp. inspektorów szkolnych, kierowników szkół i nauczycieli, aby w poczuciu najlepiej pojętego obowiązku obywatelskiego zajęli się tą sprawą jak najtroskliwiej i zechcieli w miarę możności przyczyniać się do powiększenia liczby młodzieży kończącej szkoły powszechne o najwyższym stopniu organizacyjnym.

(—) W. Świętosławski.
MINISTER

Otrzymują:

Kuratoria Okręgów Szkolnych
Śląski Urząd Woj. Wydz. O. P.
Liceum Krzemienieckie.

51.

PISMO OKÓLNE

z dnia 28 marca 1938 r.

o transkrypcji imion prawosławnych.

(Nr Wojsk. A. 1-2-2)

Do

Urzędów Wojewódzkich i Komisariatu Rządu na m. st. Warszawę i Starostw.

W związku z pismam okólnym z dnia 18 stycznia 1938 r. Nr Wojsk. A. 1/2/1 (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 2, poz. 8), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyjaśnia, że poprawną formę polską imienia słowiańskiego „Sawwa" przyjąć należy w brzmieniu „Sawa" nie zaś „Saba", jak to podano na stronie 32 w spisie imion prawosławnych.

Za DYREKTORA BIURA WOJSKOWEGO
(—) Lubodziecki
KIEROWNIK REFERATU

B.

I. Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 19 marca Nr 17 Rok 1938

Poz. 123. Ustawa z dnia 12 marca 1938 r. o ratyfikacji porozumienia z dnia 30 września 1937 r. między Polską a Wielką Brytanią, dotyczącego zmiany umowy handlowej między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii z dnia 27 lutego 1935 r.

Poz. 124. Ustawa z dnia 12 marca 1938 r. o ratyfikacji porozumienia między Polską a Wielką Brytanią w formie not, wymienionych w Warszawie dnia 31 lipca 1937 r., dotyczącego zniżek celnych na pewne artykuły chemiczne.

Poz. 125. Ustawa z dnia 12 marca 1938 r. o zmianie niektórych przepisów, dotyczących zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych.

Art. 1. Uchyla się moc obowiązującą przepisów art. 2, 3 i 6 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1935 r. o zmianie niektórych przepisów, dotyczących zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 521). Od dnia wejścia w życie ustawy niniejszej nie stosuje się wspomnianych przepisów również do osób, które przed tym terminem przepisom tym podlegały.

Art. 2. W ustawie z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr 20, poz. 160), zmienionej dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 521), wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 11 ust. (1) otrzymuje brzmienie:

„Art. 11. (1) Funkcjonariuszowi państwowemu i zawodowemu wojskowemu, który po nieprzerwanej co najmniej 10-letniej służbie państwowej stał się trwale niezdolnym do służby, a ponadto utracił bez własnej winy w związku przyczynowym ze służbą trwale co najmniej 95% zdolności do zarobkowania—dolicza się przy wymiarze uposażenia emerytalnego w granicach art. 19 ustawy niniejszej 10 lat do czasu służby, podlegającego normalnemu zaliczeniu do wysługi emerytalnej. W przypadkach, w których utrata zdolności do zarobkowania nie pozostaje w związku przyczynowym ze służbą — doliczenie, o którym wyżej mowa, może nastąpić za zgodą Ministra Skarbu, wyrażoną na wniosek właściwej władzy naczelnej.";

2) w art. 29 w ust. 1 przepis oznaczony lit. b) otrzymuje brzmienie: „b) gdy z powodów, podanych w pkt a) art. 28, stał się trwale niezdolny do prawidłowego pełnienia służby i utracił przy tym. co najmniej 50% zdolności do zarobkowania";

3) w art. 81 w ust. 1 po zdaniu pierwszym wstawia się przepis następującej treści, jako zdanie drugie: „Przy wliczaniu, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, z czasu służby w byłym państwie zaborczym uwzględnia się jedynie okresy rzeczywistej służby, okresów natomiast, podlegających doliczeniu z tytułu korzystniejszego liczenia tej służby, nie uwzględnia się; zastrzeżenie to nie dotyczy osób, odznaczonych orderem wojskowym „Virtuti Militari" lub „Krzyżem Niepodległości".

Art. 3. (1) Przepis art. 2 pkt 3 stosuje się również do zaopatrzeń emerytalnych, przyznanych przed wejściem w życie ustawy niniejszej.

(2) Jeżeliby przy zastosowaniu przepisu ust. (1) okazało się, że wysługa emerytalna wynosi mniej aniżeli lat 15, wysokość uposażenia emerytalnego określa się według zasad zdania drugiego ust. 1 art. 19 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r.

Art. 4. (1) Począwszy od dnia wejścia w życie ustawy niniejszej z zaopatrzeń emerytalnych, wymierzonych w punktach przy zastosowaniu odpowiednich zasad ustawy o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr 116, poz. 924) lub ustawy o uposażeniu sędziów i prokuratorów z dnia 5 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 134, poz. 1107), będzie pobierana przy wypłatach miesięcznych rat opłata w wysokości 4% należnego zaopatrzenia. Od dnia 1 kwietnia 1939 r. wysokość wspomnianej opłaty zmniejszać się będzie co rok o 1% aż do dnia 31 marca 1942 r., z którym to dniem pobieranie opłaty ustanie zupełnie.

(2) Opłata, przewidziana w ust. (1), będzie pobierana również od wszelkich dodatków do zaopatrzenia emerytalnego.

(3) Opłata, o której mowa w ust. (1)—(2), nie będzie pobierana od zaopatrzeń, których wysokość wraz z dodatkami nie przekracza: dla emerytów — kwoty 100 zł, dla wdów — kwoty 50 zł, dla sierot zaś — kwoty 25 zł miesięcznie.

(4) Jeżeliby przy zastosowaniu opłaty, o której mowa w ust. (1) — (2), okazało się, że zaopatrzenie miałoby wynosić mniej, aniżeli 100 zł, 50 zł lub też 25 zł, opłata powyższa będzie zmniejszona do kwoty, o którą zaopatrzenie przekracza normy, określone w ust. (3).

(5) Opłata, przewidziana w ust. (1) i (2), nie będzie pobierana również od zaopatrzeń emerytalnych odznaczonych orderem wojskowym „Virtuti Militari" lub „Krzyżem Niepodległości z Mieczami" oraz zawodowych wojskowych, uznanych za inwalidów wojennych.

Art. 5. Upoważnia się Ministra Skarbu do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych z uwzględnieniem zmian, wynikających z

przepisów, wydanych do dnia ogłoszenia ustawy niniejszej.

Art. 6. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Prezesowi Rady Ministrów i Ministrowi Skarbu.

Art. 7. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1938 r., z wyjątkiem przepisów art. 2 pkt 1) i 2), które wchodzą w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r.

Poz. 126. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 marca 1938 r. w sprawie tymczasowego wprowadzenia w życie postanowień porozumienia między Polską a Finlandią z dnia 31 stycznia 1938 r. dotyczącego clenia oleju żywicznego.

Poz. 127. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 2 marca 1938 r. o zmianach w organizacji niektórych urzędów skarbowych akcyz i monopolów państwowych w okręgach administracyjnych Izb Skarbowych w Grudziądzu, Poznaniu i Okręgowej w Warszawie.

Poz. 128. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 2 marca 1938 r. o zmianie w organizacji urzędów skarbowych i urzędów opłat stemplowych w okręgu administracyjnym Izby Skarbowej w Białymstoku, Grudziądzu, Kielcach, Krakowie i Poznaniu.

Poz. 129. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 5 marca 1938 r. w sprawie opłat stemplowych, wiążących się z przejściem własności nieruchomości w toku postępowania egzekucyjnego.

Poz. 130. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 marca 1938 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Spraw Wojskowych i Skarbu o uzupełnieniu wykazu przedsiębiorstw wymienionych w art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. w sprawie ulg dla przedsiębiorstw przemysłowych i komunikacyjnych.

Poz. 131. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11 marca 1938 r. o zmianie granic miasta Pucka w powiecie morskim, województwie pomorskim.

---

z 24 marca Nr 18 Rok 1938

Poz. 132. Ustawa z dnia 1 marca 1938 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa.

Art. 1. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 60, poz. 454) wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 2 pkt d) otrzymuje brzmienie:

„d) wyrażenie „własne gospodarstwo domowe" nie oznacza gospodarstwa domowego koszar, szpitali, schronisk i przytułków, zakładów wychowawczych, pensjonatów, więzień, jadłodajni, hoteli, domów zajezdnych i innych podobnych zakładów publicznych, jak również własnych gospodarstw domowych rzeźników, masarzy, osób handlujących mięsem, zarządzających jadłodajni, restauratorów i oberżystów oraz tych gospodarstw domowych, które posiadają na wyżywieniu powyżej 20 pracowników najemnych lub osób, płacących za wyżywienie.";

2) art. 5 otrzymuje brzmienie:

„Art. 5. (1) Zwierzęta rzeźne nie podlegają urzędowemu badaniu przed ubojem i po uboju, jeżeli:

a) są przeznaczone do spożycia wyłącznie we własnym gospodarstwie domowym,

b) ubój odbywa się w miejscowości, w której nie obowiązuje przymus uboju w rzeźniach publicznych,

c) nie wykazują objawów chorób lub zmian, nastręczających wątpliwość co do zdatności mięsa do spożycia.

(2) Mięsa zwierząt, nie podlegających badaniu stosownie do przepisu ust. (1), nie wolno sprzedawać.";

3) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8. (1) Urzędowe badanie zwierząt rzeźnych i mięsa wykonywają lekarze weterynaryjni, wyznaczeni w myśl przepisów art. 9.

(2) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może w drodze rozporządzeń dla całego obszaru Państwa lub poszczególnych jego części zezwalać, aby w osiedlach, nie będących miastami powiatowymi, a mających liczbę mieszkańców mniejszą, niż osiem tysięcy, urzędowe badanie zwierząt rzeźnych i mięsa mogło być powierzane przez właściwe władze samorządowe, za zgodą wojewody i w zakresie w rozporządzeniu ustalonym, również i odpowiednio uzdolnionym oglądaczom zwierząt rzeźnych i mięsa.

(3) Lekarze weterynaryjni i oglądacze podlegają, prócz swej służbowej zależności od zarządów miast lub powiatowych związków samorządowych — w zakresie czynności, wymienionych w ustępach poprzedzających — nadzorowi władz państwowych.";

4) art. 9 otrzymuje brzmienie:

„Art. 9. (1) Wyznaczanie lekarzy weterynaryjnych i oglądaczy do urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa oraz lekarzy weterynaryjnych do sprawdzania badania, dokonanego przez oglądaczy (art. 16) i do dokonywania badań, nie wchodzących w zakres działania oglądaczy, należy:

a) w miastach powiatowych i miastach wydzielonych z powiatowych związków samorządowych oraz w tych miastach o liczbie ludności, wynoszącej co najmniej osiem tysięcy, które utrzymują rzeźnie publiczne — do zarządów tych miast,

b) w pozostałych miastach oraz w gminach wiejskich — do powiatowych związków samorzą-

dowych, które ustalają obwody urzędowego badania.

(2) Wojewoda, po zasięgnięciu opinii zainteresowanego związku samorządowego, ustala na podstawie uchwały wydziału wojewódzkiego ilość organów urzędowego badania dla poszczególnych obwodów badania.

(3) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych ustali w drodze rozporządzenia kwalifikacje, jakie powinny posiadać osoby, wyznaczane jako organ urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa.

(4) Obsadzanie stanowisk organów urzędowego badania należy do kompetencji właściwego organu związku samorządowego, jednakże wojewoda własną decyzją usunie od sprawowania czynności urzędowego badania osobę, nie posiadającą kwalifikacyj, określonych na podstawie ust. (3).

(5) Wojewoda może wyznaczyć w ramach istniejących kredytów budżetowych organ urzędowego badania na koszt związku samorządowego, jeżeli właściwy organ tego związku, pomimo istnienia koniecznej potrzeby, zaniedba wyznaczenia organu urzędowego badania i nie uczyni tego na wezwanie wojewody w terminie, określonym w wezwaniu. Organ urzędowego badania, wyznaczony przez wojewodę, działa do czasu wyznaczenia odpowiedniej osoby przez właściwy organ związku samorządowego.

(6) W rzeźniach, zarządzanych przez władze wojskowe i dostarczających mięso wyłącznie na potrzeby wojska, lekarzy weterynaryjnych do urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa ustanawiają właściwe władze wojskowe.";

5) art. 15 otrzymuje brzmienie:

„Art. 15. (1) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych może w drodze rozporządzeń ustanawiać obowiązek poddawania sprawdzaniu przez lekarzy weterynaryjnych, wyznaczonych w sposób, przewidziany w art. 9, wszystkiego mięsa, sprowadzanego do miejscowości wymienionych w rozporządzeniach, lub też części tego mięsa, w celu stwierdzenia, czy było istotnie zbadane i oznakowane jako zdatne do spożycia, czy nie zachodzi rozkład gnilny oraz czy zostało przywiezione w warunkach zdrowotnych. W rozporządzeniach tych będą oznaczane miejsca sprawdzania.

(2) Mięso — po wprowadzeniu do miejscowości, posiadających rzeźnie publiczne, w których urzędowe badanie wykonywa wyłącznie lekarz weterynaryjny — winno być ponownie poddane urzędowemu badaniu, jeżeli w miejscu uboju mięso to zostało urzędowo zbadane i oznakowane tylko przez oglądacza.

(3) Jeżeli zachodzi wątpliwość, czy mięso jest zdatne do spożycia, należy je poddać badaniu laboratoryjnemu na zasadach, określonych przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.";

6) w art. 17 ust. (1) otrzymuje brzmienie:

„(1) Władza nadzorcza może z urzędu zarządzić sprawdzanie przez państwowego lekarza weterynaryjnego badań, dokonanych przez organa urzędowego badania, i w związku z tym zmieniać ustalane przez te organa wyniki badań.";

7) art. 19 otrzymuje brzmienie:

„Art. 19. (1) Koszty, związane z przeprowadzaniem urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa w kraju oraz ze sprawdzaniem badania mięsa (art. 15) ponoszą właściwe miasta lub powiatowe związki samorządowe, wyznaczające lekarzy weterynaryjnych i oglądaczy.

(2) Na pokrycie kosztów, wymienionych w ust. (1), miasta lub powiatowe związki samorządowe mogą pobierać opłaty według norm, ustalonych przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych. Uprawnienie swe, wynikające z przepisu niniejszego, może Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych przekazać wojewodom.

(3) Wpływy z opłat, określonych w ust. (2), mogą być użytkowane jedynie na pokrycie wydatków, związanych z przeprowadzaniem urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa; poszczególne rodzaje tych wydatków określi Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.";

8) art. 20 otrzymuje brzmienie:

„Art. 20. Miasta oraz te gminy wiejskie, które utrzymują własne rzeźnie, obowiązane są posiadać urządzenia do sprzedaży mięsa mniej wartościowego.";

9) art. 21 otrzymuje brzmienie:

„Art. 21. (1) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych określi w drodze rozporządzeń:

1) sposób tworzenia obwodów urzędowego badania,

2) sposób zgłaszania zwierząt do urzędowego badania,

3) sposób uczenia i egzaminowania oglądaczy oraz ich zakres działania,

4) sposób urzędowego badania, oceny, znakowania i dalszego postępowania z mięsem po urzędowym zbadaniu w celu wpuszczenia mięsa do obrotu oraz warunki wpuszczania do obrotu mięsa mniej wartościowego i warunkowo zdatnego,

5) postępowanie z mięsem zwierząt jednokopytowych i innych zwierząt, poddanych obowiązkowi urzędowego badania na podstawie art. 7.

(2) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych określa sposób rejestrowania i zestawiania wyników urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa.

(3) Rozporządzenia w sprawach, określonych w ust. (1) pkt. 1), będą wydawane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, rozporządzenia zaś w sprawach, określonych w ust. (1) pkt. 3) i 4), w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej.";

10) w art. 22 ust. (1) otrzymuje brzmienie:

„(1) Mięso wprowadzane (przywożone) z zagranicy musi być zaopatrzone w świadectwo

pochodzenia i zdrowotności, wystawione przez państwowego lub przez państwo upoważnionego lekarza weterynaryjnego, zawierające również stwierdzenie, że mięso to nie przedstawia niebezpieczeństwa zawleczenia zaraźliwej choroby zwierzęcej; mięso to podlega urzędowemu badaniu przez lekarzy weterynaryjnych.";

11) art. 25 otrzymuje brzmienie:

„Art. 25. Wprowadzenie z zagranicy mięsa bez urzędowego badania może być dozwolone, jeżeli mięso jest wprowadzane z zastosowaniem środków lub w warunkach, uniemożliwiających jego spożycie.";

12) art. 26 otrzymuje brzmienie:

„Art. 26. (1) Mięso, wprowadzone z zagranicy, w razie uznania go za niezdatne, warunkowo zdatne lub mniej wartościowe, podlega zniszczeniu, o ile posiadacz nie spowoduje natychmiastowego cofnięcia takiego mięsa za granicę.

(2) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych określi w drodze rozporządzenia przypadki, w których mięso, określone w ust. (1), nie może być cofnięte za granicę.";

13) art. 27 otrzymuje brzmienie:

„Art. 27. (1) Przeprowadzanie urzędowego badania mięsa, wprowadzanego z zagranicy, należy do władz państwowych.

(2) Przy urzędowym badaniu mięsa, wprowadzonego z zagranicy, należy postępować według zasad, obowiązujących przy urzędowym badaniu mięsa krajowego; za mięso zdatne może być uznawane jedynie mięso ze zwierząt wolnych od zaraźliwych chorób zwierzęcych.

(3) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, wydane w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej, określi sposób wykonania przepisów artykułu niniejszego oraz postępowanie władz administracyjnych, związane z urzędowym badaniem mięsa, wprowadzanego z zagranicy.";

14) art. 28 otrzymuje brzmienie:

„Art. 28. (1) Za badanie mięsa, wprowadzanego z zagranicy, będą od posiadaczy mięsa pobierane opłaty.

(2) Wysokość tych opłat określi rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Opieki Społecznej.";

15) art. 29 otrzymuje brzmienie:

„Art. 29. (1) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może w drodze rozporządzenia:

1) rozciągnąć przepisy art. 22 i 23 na zwierzynę i drób, wprowadzane z zagranicy,

2) zezwalać na wyjątki od przepisów art. 23 i 24 oraz stosować ulgi co do mięsa, wprowadzanego w małym ruchu granicznym lub przeznaczonego do spożycia w podróży,

3) ograniczyć lub zakazać przywozu mięsa z zagranicy w razie niebezpieczeństwa przyniesienia w ten sposób zaraźliwych chorób zwierzęcych.

(2) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może do czasu wydania rozporządzenia na podstawie ust. (1) pkt 2) zezwalać w poszczególnych przypadkach na stosowanie wyjątków od przepisów art. 23 i 24, określając w zezwoleniu szczegółowe warunki jego zastosowania.";

16) w art. 30 ust. (1) otrzymuje brzmienie:

„(1) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych, wojewodowie, bądź Komisarz Rządu m. st. Warszawy oraz powiatowe władze administracji ogólnej sprawują nadzór nad badaniem zwierząt rzeźnych i mięsa przy pomocy państwowych lekarzy weterynaryjnych.";

17) w art. 31 pkt 7) otrzymuje brzmienie:

„7) kto świadomie wprowadza w obrót, jako środek spożywczy mięso z zagranicy, którego przywóz został dozwolony bez urzędowego badania (art. 25).";

18) art. 32 otrzymuje brzmienie:

„Art. 32. Karze aresztu do trzech miesięcy lub grzywny do trzech tysięcy złotych podlega w drodze administracyjnej:

1) kto dokonywa uboju zwierzęcia bez poddania go urzędowemu badaniu przed ubojem i uzyskania zezwolenia na ubój, o ile takie badanie lub zezwolenie jest wymagane przez ustawę,

2) kto wbrew przepisowi art. 5 ust. (2) sprzedaje mięso zwierząt, nie podlegających badaniu,

3) kto wprowadza w obrót mięso bez uprzedniego urzędowego zbadania i oznakowania albo sprawdzenia badania (art. 15) lub mięso zwierząt, zabitych z konieczności bez uprzedniego urzędowego zbadania po uboju i oznakowania, albo wprowadza w obrót mięso, którego przywóz z zagranicy został zakazany z powodu niebezpieczeństwa przyniesienia zaraźliwych chorób zwierzęcych,

4) kto usuwa części zwierzęcia przed wykonaniem urzędowego badania po uboju (art. 12),

5) kto wykracza przeciw przepisom rozporządzeń, wydanych na podstawie art. 21 ust. (1) pkt 4) i 5), dotyczącym wpuszczania do obrotu mięsa mniej wartościowego i warunkowo zdatnego jak również postępowania z mięsem zwierząt jednokopytowych i innych, poddanych obowiązkowi urzędowego badania na podstawie art. 7, albo wykracza przeciw przepisom art. 22 i 23, dotyczącym mięsa wprowadzanego z zagranicy.";

19) art. 37 skreśla się;

20) art. 41 otrzymuje brzmienie:

„Art. 41. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych, co zaś do orzecznictwa karnego — Ministrowi Sprawiedliwości i Ministrowi Spraw Wewnętrznych, w sprawach, dotyczących zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych lub Ministra Opieki Społecznej, Minister Rolnictwa i Reform Rolnych działać będzie w porozumieniu z tymi Ministrami. Rozporządzenia wykonawcze, dotyczące zakresu działania innych ministrów, wydawane będą w porozumieniu z interesowanymi ministrami."

Art. 2. Upoważnia się Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych do ogłoszenia w Dzienniku

Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 361) z uwzględnieniem zmian, wynikających z przepisów, wydanych do dnia ogłoszenia jednolitego tekstu.

Art. 3. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie w 6 miesięcy po dniu ogłoszenia.

Poz. 133. Ustawa z dnia 10 marca 1938 r. w sprawie zmiany przepisów o służbie w Policji Województwa Śląskiego.

Poz. 134. Ustawa z dnia 12 marca 1938 r. o ratyfikacji porozumienia z dnia 14 października 1937 r. między Polską a Wielką Brytanią, dotyczącego taryfikacji biegaczy do maszyn przędzalniczych.

Poz. 135. Ustawa z dnia 16 marca 1938 r. w sprawie zatwierdzenia układu z dnia 29 kwietnia 1937 r. między Rzecząpospolitą Polską a Wolnym Miastem Gdańskiem o ubezpieczeniu społecznym.

Poz. 136. Ustawa z dnia 16 marca 1938 r. o zmianie ustawy o opodatkowaniu piwa.

Poz. 137. Ustawa z dnia 16 marca 1938 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o obniżeniu zadłużenia gospodarstw rolnych z tytułu należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej.

Poz. 138. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 7 marca 1938 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej w sprawie gazowania napojów.

Poz. 139. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 9 marca 1938 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie częściowej zmiany rozporządzenia z dnia 6 października 1937 r. o obniżeniu ceł wywozowych na niektóre artykuły gdańskiego przemysłu, gdańskich rękodzieł oraz gdańskiego rolnictwa.

Poz. 140. Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 10 marca 1938 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Ministra Komunikacji z dnia 5 kwietnia 1932 r. o rejestrze państwowym statków powietrznych, o sposobie ich rejestracji, o badaniu zdolności do lotu oraz o trybie wydawania dokumentów i ksiąg pokładowych tych statków, o systemie znaczenia statków powietrznych i umieszczania znaków na nich oraz o zakładaniu i prowadzeniu ksiąg pokładowych.

Poz. 141. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11 marca 1938 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o podatku komunalnym od budynków na obszarze gmin wiejskich.

Na podstawie art. 2 ust. 1, art. 26 ust. 1 i art. 77 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 62, poz. 454) oraz art. 9 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. o podatku od nieruchomości (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 14) zarządzam co następuje:

§ 1. Z dodatku komunalnego do państwowego podatku od nieruchomości, obciążającego budynki na obszarze gmin wiejskich, korzystać mogą: gminy wiejskie do wysokości 50% i powiatowe związki samorządowe również do wysokości 50% podatku państwowego, obliczonego w stosunku do 7% podstawy wymiaru tego podatku.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 142. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 marca 1938 r. o zmianie rozporządzenia z dnia 28 listopada 1927 r. w sprawie wykonywania czynności komiwojażerów i samodzielnych ajentów handlowych.

Poz. 143. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 17 marca 1938 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 9 listopada 1926 r. o utworzeniu Warszawskiego Urzędu Probierczego oraz zakresie działania tego Urzędu tudzież Urzędów Probierczych w Krakowie, we Lwowie i w Wilnie.

Poz. 144. Oświadczenie Rządowe z dnia 12 lutego 1938 r. w sprawie złożenia przez Grecję dokumentu ratyfikacyjnego konwencji o ujednostajnieniu niektórych prawideł, dotyczących międzynarodowego przewozu lotniczego, z dnia 12 października 1929 r.

Poz. 145. Oświadczenie Rządowe z dnia 12 lutego 1938 r. w sprawie złożenia przez Węgry dokumentu ratyfikacyjnego konwencji z dnia 21 czerwca 1929 r. dotyczącej wskazywania wagi na ciężkich przesyłkach, przewożonych na statkach.

Poz. 146. Oświadczenie Rządowe z dnia 16 lutego 1938 r. w sprawie złożenia przez Stany Zjednoczone Ameryki dokumentu ratyfikacyjnego konwencji międzynarodowej z dnia 25 sierpnia 1924 r. o ujednostajnieniu niektórych zasad dotyczących konosamentów.

Poz. 147. Oświadczenie Rządowe z dnia 2 marca 1938 r. w sprawie złożenia przez Grecję

dokumentu ratyfikacyjnego międzynarodowej konwencji sanitarnej z dnia 12 kwietnia 1933 r., dotyczącej żeglugi powietrznej.

Poz. 148. Oświadczenie Rządowe z dnia 4 marca 1938 r. w sprawie przystąpienia Estonii do konwencji z dnia 13 października 1919 r. urządzającej żeglugę powietrzną.

---

z 28 marca Nr 19 Rok 1938

Poz. 149. Ustawa z dnia 25 marca 1938 r. o wytwarzaniu i handlu dewocjonaliami i przedmiotami kultu religijnego.

Art. 1. (1) Wytwarzaniem i handlem dewocjonaliami oraz przedmiotami kultu religij: chrześcijańskiej, mojżeszowej i muzułmańskiej mogą się zajmować osoby fizyczne wyłącznie tej religii, której dane wytwory dotyczą, jak również osoby prawne, w których zarząd, rada nadzorcza oraz wszystkie inne władze sprawowane są przez osoby danej religii.

(2) O zaliczeniu do religii decyduje stan, ujawniony w księgach stanu cywilnego.

Art. 2. Osoby wyłącznie odnośnej religii mogą być zatrudnione przy wytwarzaniu i handlu dewocjonaliami oraz przedmiotami kultu religijnego. Zatrudnienie innych osób jest zabronione.

Art. 3. (1) Do dewocjonaliów i przedmiotów kultu religijnego w rozumieniu niniejszej ustawy zalicza się wytwory i przedmioty, używane przez świątynie, duchownych i wiernych przy wykonywaniu praktyk religijnych.

(2) Szczegółową listę dewocjonaliów i przedmiotów kultu religijnego ustali rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 4. Wytwórnie i zakłady sprzedaży dewocjonaliów oraz przedmiotów kultu religijnego, działające na zasadach sprzecznych z art. 1 i art. 2 niniejszej ustawy, ulegną likwidacji w ciągu 2 lat od wejścia w życie niniejszej ustawy, o ile się nie dostosują do wymogów art. 1 i art. 2.

Art. 5. Prowadzący przemysł z naruszeniem przepisów ustawy niniejszej, tudzież przepisów, wydanych w wykonaniu tejże ustawy, o ile czyn nie jest zagrożony karą w powszechnych ustawach karnych — podlegają karze aresztu do trzech miesięcy i grzywny do 3.000 zł lub jednej z tych kar.

Art. 6. Przedmioty, pochodzące z wykroczeń z art. 6, ulegają konfiskacie.

Art. 7. Do orzekania w sprawach o wykroczenia, określonych w niniejszej ustawie, powołane są władze administracji ogólnej.

Art. 8. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 9. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 150. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 marca 1938 r. o zmianie granic miasta Torunia w województwie pomorskim.

Poz. 151. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 marca 1938 r. o zmianie granic powiatów wysokomazowieckiego i bielskiego w województwie białostockim.

Poz. 152. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 marca 1938 r. o zmianie granic powiatów: kaliskiego, tureckiego i sieradzkiego w województwie łódzkim.

Poz. 153. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 marca 1938 r. o zmianie granic powiatów: gostyńskiego, rawickiego i kościańskiego w województwie poznańskim.

Poz. 154. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 marca 1938 r. o zmianie granic powiatów inowrocławskiego i mogileńskiego w województwie poznańskim.

Poz. 155. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 marca 1938 r. o zmianie granic powiatów leszczyńskiego i kościańskiego w województwie poznańskim.

Poz. 156. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 marca 1938 r. o zmianie granic powiatów: śremskiego, poznańskiego i kościańskiego w województwie poznańskim.

Poz. 157. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 marca 1938 r. o zmianie granic powiatów rypińskiego i sierpeckiego w województwie warszawskim.

Poz. 158. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 18 marca 1938 r. o zmianie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 18 czerwca 1936 r. o cenach soli i solanki.

Poz. 159. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 marca 1938 r. o terytorialnych zmianach w rejestrze stowarzyszeń.

Na podstawie art. 6 ustawy z dnia 12 czerwca 1937 r. o zmianie granic województw: poznańskiego, pomorskiego, warszawskiego i łódzkiego (Dz. U. R. P. Nr 46, poz. 350) i art. 45 prawa o stowarzyszeniach (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr 94, poz. 808) zarządzam co następuje:

§ 1. Rejestr stowarzyszeń, których siedziba znajduje się na obszarach powiatów wyłączanych z dotychczasowych województw, zostaje przeniesiony do urzędów wojewódzkich nowej właściwości miejscowej. Stowarzyszenia te zo-

staną zapisane do prowadzonego tam rejestru pod nowymi kolejnymi pozycjami. O przeniesieniu powinny być uczynione odpowiednie adnotacje w rubryce 6 rejestru zarówno dawnego, jak nowego miejsca zapisu.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r.

Poz. 160. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 marca 1938 r. o zniesieniu gminy Lubiń w powiecie kościańskim, województwie poznańskim.

II. Przedruki z Monitora Polskiego.

z 16 marca Nr 61 Rok 1938

z 17 marca Nr 62 Rok 1938

z 18 marca Nr 63 Rok 1938

Poz. 70. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 71. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

z 19 marca Nr 64 Rok 1938

Poz. 72. Zarządzenie o nadaniu Krzyża Niepodległości z mieczami, Krzyża Niepodległości oraz Medalu Niepodległości.

z 21 marca Nr 65 Rok 1938

Poz. 73. Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 12 marca 1938 r. o zatwierdzeniu wysokości opłaty na rzecz Wielkopolskiej Izby Rolniczej na okres czasu od dnia 1 kwietnia 1938 r. do dnia 31 marca 1939 r.

Poz. 74. Obwieszczenie Komitetu Likwidacyjnego do spraw b. ros. osób prawnych.

z 22 marca Nr 66 Rok 1938

Poz. 75. Uchwała Rady Ministrów z dnia 19 marca 1938 r. w sprawie dodatkowych kredytów na rok 1937/38.

Poz. 76. Obwieszczenie Urzędu Długów Państwa z dnia 15 marca 1938 r. w sprawie wylosowanych premii do obligacji 3% Premiowej Pożyczki Inwestycyjnej emisji II z 1935 r.

z 23 marca Nr 67 Rok 1938

z 24 marca Nr 68 Rok 1938

z 25 marca Nr 69 Rok 1938

Poz. 77. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 78. Zarządzenie o nadaniu Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 79. Zarządzenie o nadaniu Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 80. Zarządzenie o nadaniu Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 81. Zarządzenie o nadaniu Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 82. Zarządzenie o nadaniu Brązowego Krzyża Zasługi.

z 26 marca Nr 70 Rok 1938

Poz. 83. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 84. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 85. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

z 28 marca Nr 71 Rok 1938

Poz. 86. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 87. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

C.

Bibliografia.

II. WYDAWNICTWA, INTERESUJĄCE ADMINISTRACJĘ SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

„Zarys Polskiego Prawa o Miarach" — Wł. Pańkowski.

Nakładem „Poradnika Przedsiębiorcy" czasopisma wydawanego przez Związek Izb Przemysłowo Handlowych ukazała się praca p. t. „Zarys Polskiego Prawa o Miarach" Włodzimierza Pańkowskiego, inspektora w Głównym Urzędzie Miar (str. XII 143 1938 r.).

Praca autoryzowana przez Główny Urząd Miar zawiera komentarz do obowiązującego prawa o miarach, zestawienie przepisów z tego zakresu oraz orzecznictwo Sądu Najwyższego i Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

„Zarys Polskiego Prawa o Miarach" interesuje władze administracji ogólnej, Policję Państwową i związki samorządowe w zakresie wykonywania nadzoru nad przestrzeganiem postanowień prawa o miarach.

UWAGA: Zamówienia w administracji „Poradnika Przedsiębiorcy", Poznań, ul. Mickiewicza 31, cena zł. 3.

D. Komunikat.

Podział Rzeczypospolitej Polskiej na województwa i powiaty według stanu w dniu 1 kwietnia 1938 r.

Województwo Białostockie.

Augustowski
Białostocki
Białostocki miejski
Bielski
Grodzieński
Łomżyński
Ostrołęcki
Ostrowski
Sokólski
Suwalski
Szczuczyński (siedziba starostwa w Grajewie)
Wołkowyski
Wysokomazowiecki

Województwo Kieleckie.

Będziński
Częstochowski
Częstochowski miejski
Iłżecki (siedziba starostwa w Wierzbniku)
Jędrzejowski
Kielecki
Konecki
Kozienicki
Miechowski
Olkuski
Opatowski
Opoczyński
Pińczowski
Radomski
Radomski miejski
Sandomierski
Sosnowiecki miejski
Stopnicki (siedziba starostwa w Busku Zdroju)
Włoszczowski
Zawierciański

Województwo Krakowskie.

Bialski
Bocheński
Brzeski
Chrzanowski
Dąbrowski
Dębicki
Gorlicki
Jasielski
Krakowski
Krakowski miejski
Limanowski
Mielecki
Myślenicki
Nowosądecki
Nowotarski
Tarnowski
Wadowicki
Żywiecki

Województwo Lubelskie.

Bialski
Biłgorajski
Chełmski
Garwoliński
Hrubieszowski
Janowski
Krasnystawski
Lubartowski
Lubelski
Lubelski miejski
Łukowski
Puławski
Radzyński
Siedlecki
Sokołowski
Tomaszowski
Węgrowski
Włodawski
Zamojski

Województwo Lwowskie.

Bóbrecki
Brzozowski
Dobromilski
Drohobycki
Gródecki
Jarosławski
Jaworowski
Kolbuszowski
Krośnieński
Leski
Lubaczowski
Lwowski
Lwowski miejski
Łańcucki
Mościcki
Niżański
Przemyski
Przeworski
Rawski
Rudecki
Rzeszowski
Samborski
Sanocki
Sokalski
Tarnobrzeski
Turczański
Żółkiewski

Województwo Łódzkie.

Brzeziński
Łaski
Łęczycki
Łódzki
Łódzki miejski
Piotrkowski
Radomszczański
Sieradzki
Wieluński

Województwo Nowogródzkie.

Baranowicki
Lidzki
Nieświeski
Nowogródzki
Słonimski
Stołpecki
Szczuczyński
Wołożyński

Województwo Poleskie.

Brzeski
Drohicki
Kobryński
Kosowski
Koszyrski
Łuniniecki
Piński
Prużański
Stoliński

Województwo Pomorskie.

Brodnicki
Bydgoski
Bydgoski miejski
Chełmiński
Chojnicki
Gdyński miejski
Grudziądzki
Grudziądzki miejski
Inowrocławski
Inowrocławski miejski
Kartuski
Kościerski
Lipnowski
Lubawski (siedziba starostwa w Nowym Mieście Lubawskim)
Morski (siedziba starostwa w Wejherowie)
Nieszawski (siedziba starostwa w Aleksandrowie Kujawskim)
Rypiński
Sępoleński
Starogardzki
Szubiński
Świecki
Tczewski
Toruński
Toruński miejski
Tucholski
Wąbrzeski
Włocławski
Wyrzyski

Województwo Poznańskie.

Chodzieski
Czarnkowski
Gnieźnieński
Gnieźnieński miejski
Gostyński
Jarociński
Kaliski
Kępiński
Kolski
Koniński
Kościański
Krotoszyński
Leszczyński
Międzychodzki
Mogileński
Nowotomyski
Obornicki
Ostrowski
Poznański

Poznański miejski
Rawicki
Szamotulski
Śremski
Średzki
Turecki
Wągrowiecki
Wolsztyński
Wrzesiński
Żniński

Województwo Stanisławowskie.

Doliński
Horodeński
Kałuski
Kołomyjski
Kosowski
Nadwórniański
Rohatyński
Stanisławowski
Stryjski
Śniatyński
Tłumacki
Żydaczowski

Województwo Śląskie.

Bielski
Bielski miejski
Cieszyński
Chorzowski miejski
Katowicki
Katowicki miejski
Lubliniecki
Pszczyński
Rybnicki
Świętochłowicki
Tarnogórski

Województwo Tarnopolskie

Borszczowski
Brodzki
Brzeżański
Buczacki
Czortkowski
Kamionecki
Kopyczyniecki
Podhajecki
Przemyślański
Radziechowski
Skałacki
Tarnopolski
Trembowelski
Zaleszczycki
Zbaraski
Zborowski
Złoczowski

Wojewodztwo Warszawskie

Błoński (siedziba starostwa w Grodzisku Mazow.)
Ciechanowski
Działdowski
Gostyniński
Grójecki
Kutnowski
Łowicki
Makowski
Miński
Mławski
Płocki
Płoński
Przasnyski
Pułtuski
Radzymiński
Rawski
Sierpecki
Skierniewicki
Sochaczewski
Warszawski

Województwo Wileńskie

Brasławski
Dzisnieński (siedziba starostwa w Głębokiem)
Mołodecki
Oszmiański
Postawski
Święciański
Wilejski
Wileński miejski
Wileńsko-trocki

Województwo Wołyńskie

Dubieński
Horochowski
Kostopolski
Kowelski
Krzemieniecki
Lubomelski
Łucki
Rówieński
Sarneński
Włodzimierski
Zdołbunowski

Staraniem Towarzystwa Przyjaciół Weteranów 1863 r.

został wydany w 75 rocznicę Powstania Styczniowego
komplet artystycznych reprodukcji p. t.

„Rok 1863 w 29 planszach Artura Grottgera"

obejmujący trzy cykle

„WARSZAWA", „POLONIA" i „WOJNA" oraz „NOCTURNO"
i autoportret A. Grottgera.

Album 35×50 cm. na 200-grm. papierze bezdrzewnym składa się z plansz, którymi bez uszkodzenia całości można dekorować sale szkolne, świetlice, poczekalnie i t. p.

Dochód ze sprzedaży wydawnictwa przeznaczono na ufundowanie Domu dla Wdów i Sierot po Weteranach

Cena albumu 60 zł.

Do nabycia w Towarzystwie Przyjaciół Weteranów 1863 roku — Warszawa, Nowy Świat 35, telef. 6-94-78; konto P. K. O. Nr. 4.165.

Drukarnia Gaz. Adm. i P. P., Warszawa, Trębacka 11.